

Relevante passages enquêterecht vakbonden in SER (1989) *Advies Aanvullend advies wijziging enquêterecht (89/21)*

In zijn *Aanvullend advies wijziging enquêterecht* van 17 november 1989 heeft de SER beschouwingen gewijd aan de vraag in hoeverre een vakorganisatie bevoegd is of zou moeten zijn om een enquête te verzoeken bij concerngenoten van de rechtspersoon in wiens onderneming personen werkzaam zijn die bij haar als lid zijn aangesloten.

Een van de (beide) situaties die de raad aan de orde stelde is “de situatie waarin het beleid van de dochter-rechtspersoon, in wier onderneming leden van een vakorganisatie werkzaam zijn, onder invloed staat van het beleid van de moeder-rechtspersoon: de vraag is in hoeverre de vakorganisatie aan de artikelen 346 en 347 de bevoegdheid ontleent dan wel zou moeten ontleenen om een enquête te verzoeken naar het beleid van de moeder-rechtspersoon ten aanzien van de dochter-rechtspersoon”.

De raad concludeerde dat het enquêterecht tot op zekere hoogte enige mogelijkheden biedt om in een enquête mede het beleid van concerngenoten van die rechtspersoon te betrekken, zij het niet rechtstreeks als voorwerp van de enquête.

Ten aanzien van de vraag in hoeverre een vakorganisatie die leden heeft werkzaam in de onderneming van een dochter-rechtspersoon, een enquête kan uitlokken naar het beleid van de moeder-rechtspersoon ten aanzien van de dochter ingeval zij geen leden heeft werkzaam in de onderneming van de moeder, bevat het advies onder meer de volgende overwegingen.

De raad vraagt aandacht voor de situatie waarin een moeder een dusdanig dominerende invloed uitoefent of heeft uitgeoefend op de dochter dat deze daardoor feitelijk – financieel en economisch – in een positie van (nagenoeg) volledige afhankelijkheid ten opzichte van de moeder verkeert.

In geval van een dergelijke invloed draagt de moeder ten opzichte van de dochter een bijzondere financiële verantwoordelijkheid: deze kan met name daarin tot uiting komen dat de moeder in voorkomende gevallen de dochter in financieel opzicht moet bijstaan.

Laat de moeder dit na, dan kan het voortbestaan van de dochter en daarmee de werkgelegenheid van haar werknemers in gevaar komen. Het ligt voor de hand dat in zulk een situatie vakorganisaties welke leden hebben onder die werknemers, eraan hechten een enquête te kunnen instellen naar het beleid van de moeder.

Bij de mvt bij het wetsvoorstel 'Wijziging en aanvulling van de regeling van het recht van enquête' onderschreef de regering de opvattingen van de SER aangaande de situatie waarin leden van een vakorganisatie werkzaam zijn in de onderneming van een dochtermaatschappij wier beleid geheel of in belangrijke mate wordt bepaald door een moedermaatschappij.

In de mvt schrijft de toenmalige staatssecretaris van Justitie: "Naar het mij voorkomt zou een interpretatie van de wet in deze zin, dat onder omstandigheden onder rechtspersoon mede mag worden begrepen de rechtspersoon die als moedermaatschappij het beleid en de gang van zaken in de rechtspersoon waar de leden van de een enquête verzoekende vakorganisaties werkzaam zijn, geheel of in belangrijke mate bepaalt, volkomen beantwoorden aan de bedoeling die de wetgever met het enquêterecht voor ogen heeft gehad. Een dergelijke interpretatie komt niet in strijd met de letter van de wet en kan in ieder geval worden beschouwd overeen te stemmen met de geest waarin de opstellers hebben gewerkt^a."

a Tweede Kamer, vergaderjaar 1991-1992, 22 400, nr. 3, p. 10.